

OAJ:N ILMASTOTEOT

Huom! Ilmastotoimien tavoitteet pitävät lähtökohtana aikaa ennen Covid-19-pandemiaa.

JOHDANTO

TÄMÄ ASIAKIRJA määrittelee OAJ:n ilmastoteot. Kestävän tulevaisuuden rakentaminen edellyttää, että yhteiskunnassa toimivat organisaatiot tekevät omalta osaltaan toimia, joilla ne vähentävät ilmastorasitetta ja edistävät kestävä kehitystä. OAJ:n ilmastoteot -ohjeistus koskee järjestön omaa toimintaa sekä antaa suositukset yli 600 jäsenyhdistyksen toiminnalle. Näiden konkreettisten tekojen avulla OAJ:n jäsenet voivat halutessaan myös edistää ilmastorasitteen vähentämistä omien työnantajiensä toiminnassa sekä omilla työpaikoillaan.

Ilmastotoimien määrittely noudattaa OAJ:n strategiaa (2020) ja erityisesti sen vastuullisuuden arvoa. Ilmastotoimet ovat kunnianhimoisia, mutta välttämättömiä ja kiinteä osa OAJ:n vastuullisuustyötä. Osin ilmastotoimissa määritelläänkin laajempia vastuullisuutta korostavia toimenpiteitä. Siksi ilmastotoimet toteutetaan niin, että ne edistävät luonnon monimuotoisuutta.

OAJ on Akavan suurin jäsenjärjestö ja OAJ:n ilmastotavoitteiden pohjana ovat kesäkuussa 2019 määritellyt Akavan ilmastolinjaukset: <https://akava.fi/tavoitteet/yhteiskuntapolitiikka/akavan-ilmastolinjaukset/>. Akavan linjausten tavoitteena on tehdä Suomesta maailman ilmastoälykkäin maa, ja että Suomi saavuttaisi hiilineutraaliuden viimeistään vuonna 2040. Osallistavan ilmastopolitiikan edistämiseksi työpaikoilla on lisättävä työnantajien ja työntekijöiden välistä vuoropuhelua työpaikkojen toimenpiteistä päästöjen vähentämiseksi.

OAJ arvioi aktiivisesti oman toimintansa ilmastorasitetta. Vuoden 2021 aikana teetetään laskemat järjestön hiilijalanjäljestä, jonka jälkeen määritellään merkittävimmät päästölähteet sekä konkreettiset tavoitteet ja yksityiskohtaiset toimenpiteet päästövähennysten saavuttamiseksi. Hiilineutraaliuden saavuttaminen edellyttää myös päästöjen kompensointia, jota järjestö toteuttaa erityisesti matkustamisen osalta. Tavoitteena on myös huomioida energia- tehokkuus kaikessa toiminnassa tilaisuuksista hankintoihin.

OAJ on ollut mukana WWF:n Green Office toiminnassa jo vuodesta 2011 lähtien. Toiminnan avulla järjestön oma ilmastorasitus on merkittävästi vähentynyt. OAJ toteuttaa myös jatkossa ilmastotavoitteitaan Green Office -toiminnan avulla.

OAJ:n ilmastoteot vahvistavat opetusalan henkilöstön tietoisuutta ilmaston ja kuluttamisen kannalta vastuullisesta toiminnasta. OAJ:n suositusten pohjalta järjestön jäsenet voivat halutessaan myös suosittaa toimenpiteitä omille työnantajilleen, mikäli työpaikkojen ilmastotekojen määrittely on puutteellista.

OAJ:n jäsenet ovat työnsä kautta avainasemassa kestävä yhteiskunnan edistämiseksi. Koulutus on avain aikamme suuriin haasteisiin, myös ilmastonmuutokseen. Hiilineutraalin yhteiskunnan saavuttaminen edellyttää vanhoista toimintatavoista luopumista sekä uusien oivallusten ja innovaatioiden syntymistä. Siksi kestävä yhteiskunnan tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että Suomi on maailman paras paikka opettaa, oppia ja tutkia. OAJ vaikuttaa osaltaan siihen, että ilmastonmuutokseen liittyvät teemat huomioidaan opettajankoulutuksessa, opetussuunnitelmassa sekä kuntatason linjauksissa. Myös ilmastonmuutokseen ja sen seurauksiin liittyvää täydennyskoulutusta on oltava riittävästi tarjolla.

Covid-19 pandemian vaikutukset ovat väistämättömiä kestävä kehityksen tavoitteille, ja valtioiden lisäksi yhteisöjen ja organisaatioiden tekemä työ tavoitteiden saavuttamiseksi on jatkossa entistä tärkeämpää. Myös opettajien Maailmanjärjestö Education International (EI) on nostanut omassa strategiassaan ilmastokysymykset keskeiseksi toimintaa läpileikkaavaksi teemaksi ja haastanut jäsenjärjestöjä määrittelemään omat ilmastotekonsa. OAJ on mukana tässä työssä, samoin EI:n keväällä 2021 käynnistyvässä ilmastoverkostossa.

Kansainvälisesti OAJ:n ilmastoteot perustuvat YK:n kestävä kehityksen tavoiteohjelma Agenda 2030:n linjauksiin kestävästä kehityksestä, jossa otetaan tasavertaisesti huomioon ympäristö, talous ja ihminen. Kestävä kehityksen tavoite 4 *Hyvä koulutus* on OAJ:lle tavoitteista tärkein, sillä koulutuksen avulla on mahdollista ratkaista myös muut ilmastonmuutokseen ja kestävä kehitykseen liittyvät ongelmat.

OAJ:n ilmastoteot ja niiden seuranta

Teema 1:

Kokoukset, koulutukset ja muut tilaisuudet

Vuorovaikutus on tarkoituksenmukaisen järjestötoiminnan ydintä. Tehokkaan edunvalvonnan toteutumiseksi on tärkeää tavata henkilökohtaisesti. Covid-19 pandemia on kuitenkin osoittanut, että etäkokoukset ja -tilaisuudet voivat toimia monissa tilanteissa. Lisäksi ne mahdollistavat uudenlaista ja laajempaa viestintää sekä vuorovaikutusta OAJ-yhteisön sisällä.

Toimenpiteet:

1. Etäkokousten, -koulutusten ja -tilaisuuksien määrä lisätään

- ▶ Kokouksia, koulutuksia ja muita tilaisuuksia järjestettäessä pohditaan aina, onko tilaisuus tarkoituksenmukaista pitää lähitapaamisena. Laajaa yhteistä pohdintaa vaativat asiat edellyttävät usein lähikokouksia, mutta kokouksia pyritään rytmittämään siten, että aiempaa suurempi osa kokouksista on mahdollista pitää etänä.
- ▶ Jatkossa vähintään kolmannes säännöllisistä toimielinten kokouksista järjestetään etäkokouksina ja poikkeustapauksia lukuun ottamatta kokouksissa on oltava mahdollisuus etäosallistumiseen. Ns. hybridimalli vakiinutetaan osaksi toimielinten kokouksia.
- ▶ Koulutuksissa etäkoulutusten määrä lisätään toimitasuunnitelman mukaisesti siten, että vuoden 2022 loppuun mennessä OAJ:n järjestämiä verkko- ja etäkoulutuksia toteutetaan vuodessa vähintään 60.
- ▶ Muissa tilaisuuksissa pohditaan mahdollisuutta etä- tai hybriditoteutukseen.

2. Kokouspaikan sijaintiin kiinnitetään huomiota

- ▶ Lähikokouksissa ja muissa tilaisuuksissa käytetään lähtökohtaisesti Akavatalon tiloja. Mikäli tilaisuus on tarkoituksenmukaista järjestää muualla, valitaan helposti julkisilla kulkuneuvoilla saavutettava paikka.

3. Kokouspaikan valinnassa painotetaan ympäristövastuuta

- ▶ Jos kokous pidetään omien tilojen ulkopuolella, catering- ja muiden palveluiden ympäristövastuullisuus pyritään mahdollisuuksien mukaan selvittämään. Suositaan vastuullisia yhteistyökumppaneita, mutta myös ympäristövastuullisuuden selvittäminen vahvistaa vastuullisuustietoutta.

4. Materiaalivalintoihin ja kierrätykseen kiinnitetään enemmän huomiota

- ▶ Tilaisuuksista kertyvä jätemäärä minimoidaan (esim. jakomateriaalin pakkaukset) ja jätteet kierrätetään asianmukaisesti.
- ▶ Kokousten materiaali jaetaan pääsääntöisesti vain sähköisenä, ja osallistujia kannustetaan paperittomaan työskentelyyn.

Vaikutusten seuranta:

- ▶ Henkilöstön ja luottamushenkilöiden matkoista aiheutuva ilmastorasite (GreenOffice).

Teema 2:

Tarjoilut

Järjestötillaisuuksien tarjoiluissa on jatkossakin tärkeää tarjota monipuolisia vaihtoehtoja. Kotimaisuuden ja kasvisten lisääminen sekä hävikin vähentäminen pienentävät kuitenkin huomattavasti tarjoilujen ilmastorasitetta.

Toimenpiteet:

1. Vähemmän lihaa, enemmän kasviksia

► Käytetään lähtökohtaisesti kotimaisia kasviksia ja kalaa. Mikäli tarjoiluun kuitenkin perustellusta syystä sisältyy lihaa, varmistetaan, että myös se on kotimaista sekä mahdollisuuksien mukaan lähi- ja luomutuotantoa. Tässäkin tapauksessa suositetaan villikalaa tai riistaa.

2. Vastuulliset juomatarjoilut

► Luovutaan mahdollisuuksien mukaan kokonaan muovisista vesipulloista tai käytetään kierrätettäviä pulloja ja pakkauksia. Mahdollisissa alkoholijuomien tarjoiluissa suositetaan kestävien periaatteiden mukaisia Reilun kaupan tuotteita tai luomutuotantoa.

3. Paikalliset tuotteet ja pientuottajat esiin

► Tilaisuuksien tarjoiluissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan paikallisia pientuottajia ja tuotteita, eettisyydestä ja ekologisuudesta tinkimättä.

4. Hävikin vähentäminen

► Tarjoiluissa tehdään mahdollisuuksien mukaan valintoja, joiden hävikki voidaan minimoida.

5. Työpaikkaruokailu

► Akava-talon työpaikkaruokailua kehitetään yhdessä kiinteistön ja ravintoloitsijan kanssa siten, että tarjolla on aiempaa enemmän kasvis- ja kalaruokia. Liharuokien osalta kotimaisuusastetta nostetaan. Hävikin määrää vähennetään mahdollisuuksien mukaan.

6. Reilun kaupan tuotteiden käyttö

► Tarjoiluvaihtoehdoissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan paremmat tuottajien työolosuhteet takaavia Reilun kaupan tuotteita (<https://reilukauppa.fi/>), jotka edistävät myös ilmasto- ja ympäristöystävällisiä tuotantotapoja. Omissa hankinnoissaan OAJ käyttää aina kun mahdollista Reilun kaupan tai lähituottajien tuotteita. Esimerkiksi kerroskahveissa siirrytään käyttämään Reilun kaupan kahvia ja teetä.

7. Kertakäyttöastioista luovutaan

► Kertakäyttöastioiden käytöstä luovutaan. Mikäli kertakäyttöastioita on poikkeussyistä välttämätöntä käyttää, suositetaan kierrätettäviä tuotteita. Yksittäispakattujen tuotteiden käyttöä vältetään.

Vaikutusten seuranta:

Tarjoilujen ja jätteen ilmastorasite (Green Office).

Teema 3:

Matkustaminen

Matkustamisesta aiheutuvat päästöt muodostavat oletettavasti OAJ:n suurimmat ilmastorasitteet. Matkustamisen päästöjä vähennetään esimerkiksi lentomatkustamista vähentämällä. Samalla on kuitenkin huomioitava, että järjestötoiminnassa on erityisesti pitkän matkan takaa usein perusteltua myös jatkossa lentää järjestön kokouksiin ja tilaisuuksiin. Näissä tapauksissa matkustaminen kompensoidaan.

A) OAJ:n toimiston työntekijöiden työaikana tapahtuva matkustaminen sekä luottamushenkilöiden matkustaminen järjestön keskustason tilaisuuksiin

Toimenpiteet:

1. Yleiset matkustamisohjeet

- ▶ Matkustamisessa suositetaan julkisia kulkuneuvoja.
- ▶ Omaa autoa käytetään vain perustelluista syistä.
- ▶ Lentämisen on oltava aina perusteltua. Kotimaan matkat suositellaan tehtäväksi julkisilla kulkuneuvoilla siten, että lentoja pidemmäksi muodostuvaa matka-aikaa hyödynnetään työtehtävien tekemiseen.

2. Lentojen ja muun ilmastoa rasittavan matkustamisen kompensointi

- ▶ Mikäli lentomatkustaminen on perusteltua, OAJ kompensoi kaikki matkustamisessa käytetyt lennot. Kompensointia varten etsitään ja määritetään yleisesti hyväksyty malli. Kompensoinnin kustannusvaikutukset lasketaan Covid-19 pandemiaa edeltäneen lentotason mukaisesti (2018–2019) ja huomioidaan talousarviossa vuodesta 2022 lähtien.
- ▶ Myös muu ilmastoa rasittava matkustaminen (esim. risteilyt) kompensoidaan.

3. Etäosallistuminen

- ▶ Asiantuntijoiden etäosallistumista jäsenyhdistysten kokouksiin ja koulutuksiin lisätään siten, että yksittäiset puheenvuorot suositellaan pidettäväksi etänä. Tällöin asiantuntijoiden asiantuntemusta voidaan käyttää yhdistysten tilaisuuksissa myös laajemmin, kun työaikaa kokonaisuudessaan kuluu yhteen puheenvuoroon vähemmän.

4. Työkokouksiin osallistuminen

- ▶ Oman talon ulkopuolella pidettävissä lyhyissä kokouksissa suositetaan etäosallistumista.
- ▶ Lähtökohtaisesti muualla oleviin kokouksiin liikutaan julkisella liikenteellä tai pyörällä/sähköpyörällä. Taksia käytetään tilanteissa, joissa se on aikataulun vuoksi tai muista syistä välttämätöntä.
- ▶ Työpäivän sisäisessä liikenteessä julkisen liikenteen käyttöä helpotetaan yhteisillä matkakorteilla.

Vaikutusten seuranta:

Henkilöstön ja luottamushenkilöiden matkoista aiheutuva ilmastorasite (GreenOffice).

B) OAJ:n toimiston työntekijöiden matkat työpaikan ja kodin välillä

Toimenpiteet:

1. Työsuhdepyörät

- ▶ OAJ tarjoaa työntekijöilleen työsuhdepolkupyöräedun.

2. Työsuhdematkaliput

- ▶ OAJ tarjoaa työntekijöilleen verovapaan työsuhdematkalippuetauden.

Vaikutusten seuranta:

Etujen käyttötaso.

Teema 4:

Vastuullinen sijoittaminen ja hankinnat

OAJ pyrkii sijoitustoiminnassaan ja kaikissa hankinnoissaan huomioimaan ilmastovaikutukset ja vastuullisuuden. Hankinnoissa suositellaan hyödyntämään OAJ:n verkko-kaupan (<https://go.innoflame.fi/gokeep/OAJ/?ssoauth=login>) hankintaperiaatteita (kotimaisuus, ekologisuus, vastuullisuus, laadukkuus).

Toimenpiteet:

1. Vastuullinen sijoitustoiminta

▶ OAJ pyrkii mahdollisuuksien mukaan kehittämään sijoitustoimintaansa siten, että sijoituspäätöksiä tehtäessä arvioidaan sijoitusten ympäristö- ja yhteiskuntavastuuta sekä hyvää hallintotapaa (ESG).

2. Esitteet ja julkaisut

▶ Esitteet ja julkaisut ovat pääsääntöisesti sähköisiä. Printtimateriaalia tuotettaessa kiinnitetään huomiota tuotannon ilmastovaikutuksiin (mm. paperilaatu) ja suositetaan kotimaisia yhteistyökumppaneita.

3. Vastuulliset lahjat ja kiitokset

▶ Lahjat ja kiitokset hankitaan mahdollisuuksien mukaan ilmastovaikutukset huomioiden vastuullisilta tuottajilta, paikallisuutta ja kotimaisuutta suosien. Hankinnoissa pohditaan aina myös ekologisuutta ja tarpeellisuutta. Ylimääräisiä pakkausmateriaaleja ja kuljetusta vältetään.

▶ Lahjahankinnoissa on hyvä hyödyntää OAJ:n verkko-kauppaa, jonka valikoima noudattaa mahdollisuuksien mukaan kotimaisuuden, ekologisuuden, vastuullisuuden ja laadukkuuden periaatteita.

▶ Suosimme myös aineettomia tai digitaalisia kiitoksia.

4. Ruokapalvelujen ja majoitusten osalta noudatamme aiemmin teemojen 1 ja 2 alla mainittuja periaatteita. Kokonaisuutena pyritään mahdollisuuksien mukaan varmistamaan palvelujen tuotantoketjun vastuullisuus.

5. Ohjelmapalvelut

▶ Suositetaan lähipalveluja myös ohjelmatuotannossa. Vältetään selkeästi ilmastolle haitallisten ohjelmien järjestämistä.

Vaikutusten seuranta:

Hankintojen ilmastorasite (Green Office).

Teema 5:

Tilat ja rakennukset

OAJ:n toimitalojen ja koulutustilojen osalta on noudatettu Green Office -ohjelmaa vuodesta 2011. Tilojen energiatehokkuutta parannetaan edelleen, ja toimitalojen remontoinnin/uudistamisen yhteydessä kiinnitetään aina huomiota toimien ilmastorasitteen vähentämiseen. Muiden OAJ:n omistamien ja vuokraamien tilojen osalta pyritään niin ikään vähentämään tilojen ilmastorasitetta.

Toimenpiteet:

1. Lämmitys ja jäähdytys

OAJ:n omistuksessa ja hallinnassa olevien rakennusten ja tilojen lämmityksestä ja jäähdytyksestä aiheutuva ilmastorasite pyritään minimoimaan.

2. Sähkökäyttö

Sähkökäytöstä aiheutuva ilmastorasite pyritään minimoimaan: 1) selvitetään ja toteutetaan sähkön käytön säästämismahdollisuudet ja 2) sähkösovimuksissa käytetään ns. vihreää sähköä.

3. Jätehuolto ja puhdistuspalvelut

Jätehuollossa painotetaan kierrätystä ja lajittelua. Jätevirrat pyritään minimoimaan ja jätteiden lajittelussa käytetään mahdollisimman montaa jaetta. Puhdistuspalvelujen ilmastorasitteeseen kiinnitetään huomiota.

Vaikutusten seuranta:

Tilojen ja rakennusten ilmastorasite (Green Office).

Teema 6:

Suosituksset ilmastoteoista jäsenyhdistyksille

Osana ilmastotoimia OAJ määrittelee suositukset ilmastotoimista yli 600 jäsenyhdistykselleen (liite).

Suosituksset ilmastoteoista OAJ:n jäsenyhdistyksille

OAJ:LLÄ ON yli 600 paikallista, alueellista ja valtakunnallista jäsenyhdistystä. Yhdistykset ovat itsenäisiä toimijoita, jotka päättävät ilmastotoimistaan itsenäisesti. Niiden toiminnalle keskeistä ovat jäsenkohtaamiset. Yhdistysten taloudelliset tilanteet ovat keskenään hyvin erilaisia.

OAJ:n ilmastotekosuositusten avulla jäsenyhdistykset voivat halutessaan vähentää toimintansa ilmastorasitetta. Yhdistysten on hyvä pohtia, mitkä suosituksista ne voivat ottaa käyttöönsä. Mitä suurempi osuus yhdistyksistä kiinnittää huomiota oman toimintansa ilmastorasitteeseen, sitä keskeisempää OAJ:n toiminta on.

Teema 1:

Kokoukset, koulutukset ja muut tilaisuudet

Suosituksset:

1. Etätilaisuuksien määrän lisääminen

- ▶ Kokouksia, koulutuksia ja muita tilaisuuksia suunniteltaessa on hyvä miettiä, voisiko tilaisuuden pitää kokonaan tai osittain etänä. Etäkokousten ja -koulutusten määrää suositellaan lisättäväksi ja etäosallistumismahdollisuutta tarjottavaksi aina kun mahdollista (ns. hybridimalli).
- ▶ OAJ tukee etätilaisuuksien osallistamista esimerkiksi tarjoamalla yhteiseen etätyöskentelyyn välineitä ja koulutusta.

2. Helposti saavutettavat kokous- ja koulutuspaikat

- ▶ Tilaisuudet suositellaan pidettäväksi paikassa, joka on helposti saavutettavissa julkisella liikenteellä/kävellen. Mikäli paikka on kauempana, suositellaan yhteiskuljetuksia. Yksityisautoilua suositellaan välttämään. (ks. suositukset matkustamiseen).

3. Kokous- ja koulutuspaikan valinta ja ympäristövastuu

- ▶ Yhdistysten on hyvä kiinnittää mahdollisuuksien mukaan huomiota siihen, että yhteistyökumppanit tekevät työtä ilmastorasitteensa vähentämiseksi. Catering- ja muiden palveluiden ympäristövastuullisuuteen kannattaa kiinnittää huomiota, sillä myös asiasta kysyminen vahvistaa tietoutta ympäristövastuusta.

4. Materiaalivalinnat ja kierrätys

- ▶ Tilaisuuksista kertyvä jätemäärä suositellaan minimoitavaksi (esim. jakomateriaalin erillispakkauksia vältetään), ja jäte kierrätetään asianmukaisesti. Kokousten materiaali kannattaa jakaa mahdollisuuksien mukaan vain sähköisenä, ja osallistujia voi kannustaa paperittomaan työskentelyyn.

Teema 2:

Tarjoilut

Suosituksset:

1. Vähemmän lihaa, enemmän kasviksia

- ▶ Tilaisuuksien tarjoiluissa suositellaan käytettäväksi lähtökohtaisesti mahdollisimman paljon kotimaisia kasviksia ja kalaa. Lihatuotteiden osalta on hyvä varmistaa, että liha on kotimaista ja mahdollisuuksien mukaan lähijä luomutuotantoa. Tässäkin tapauksessa suositetaan villikalaa tai riistaa.

2. Paikalliset tuotteet ja pientuottajat esiin

- ▶ Tilaisuuksien tarjoiluissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan paikallisia pientuottajia ja tuotteita, eettisyydestä ja ekologisuudesta tinkimättä.

3. Vastuulliset juomatarjoilut

- ▶ Luovutaan mahdollisuuksien mukaan kokonaan muovisista vesipulloista tai käytetään kierrätettäviä pulloja ja pakkauksia. Mahdollisissa alkoholijuomien tarjoiluissa suositetaan kestävien periaatteiden mukaisia Reilun kaupan tuotteita tai luomutuotantoa.

4. Hävikin vähentäminen

- ▶ Tarjoilujen osalta suositetaan mahdollisuuksien mukaan valintoja, joiden hävikki voidaan minimoida.

5. Reilun kaupan tuotteiden käyttö

- ▶ Tarjoiluvalinnoissa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan paremmat tuottajien työolosuhteet takaavia Reilun kaupan tuotteita (<https://reilukauppa.fi/>), jotka edistävät myös ilmasto- ja ympäristöystävällisiä tuotantotapoja.

6. Kertakäyttöastioista luovutaan

- ▶ Suositellaan luopumista kertakäyttöastioista. Mikäli kertakäyttöastioita on poikkeussyistä välttämätöntä käyttää, suositetaan kierrätettäviä tuotteita. Yksittäispakettujen tuotteiden käyttöä vältetään.

Teema 3:

Matkustaminen

Suosituksset:

Yhdistysten omassa matkustamisessa olisi hyvä huomioida ympäristövaikutukset. Pohjana voi käyttää OAJ:n matkustusohjesääntöä, joka noudattaa Green Office -periaatteita. Suositellaan

- ▶ matkustamisen vähentämistä,
- ▶ julkista liikennettä,
- ▶ oman auton käyttöä vain perustellusti,
- ▶ etätilaisuuksien hyödyntämistä mahdollisuuksien mukaan,
- ▶ jäsentilaisuuksissa yhteiskuljetuksia, jos mahdollista ja
- ▶ mahdollisissa lennoissa niiden kompensointia.

Teema 4:

Vastuulliset hankinnat

Suosituksset:

1. Vastuulliset hankinnat

- ▶ Yhdistysten suositellaan kiinnittävän huomioita kaikissa hankinnoissaan niiden ilmastorasitteeseen ja taroituksenmukaisuuteen sekä suosivan hankintoja tehdessään ympäristöystävällisiä tuotteita.
- ▶ Yhdistykset hankkivat monenlaisia lahjoja ja muistamisia. Lahjahankinnoissa on hyvä hyödyntää OAJ:n verkkokauppaa (<https://go.innoflame.fi/gokeep/OAJ/?ssoauth=login>), jonka valikoima noudattaa mahdollisuuksien mukaan kotimaisuuden, vastuullisuuden, laadukkuuden ja ekologisuuden periaatteita.
- ▶ Suositellaan myös aineettomia tai digitaalisia kiitoksia.

2. Suosi paikallista

- ▶ Hankintojen osalta yhdistykset voivat suosia mahdollisuuksien mukaan myös paikallisten pienyritysten toimintaa alueellaan. Näiden yhteistyökumppanien osalta suositellaan valitsemaan yhteistyökumppanit, jotka kiinnittävät omassa toiminnassaan huomiota ilmastorasitteensa vähentämiseen.

3. Ympäristötietoinen viestintä

- ▶ Yhdistys voi vaikuttaa omien sidosryhmien ympäristötietoiseen toimintaan esimerkillään ja tuomalla hankintaperiaatteet näkyväksi.

Teema 5:

Tilat ja rakennukset

Mikäli yhdistys omistaa tai vuokraa tiloja, niiden energiatehokkuuteen on suositeltavaa kiinnittää erityistä huomiota.